

היסטוריה (כולל תע"י, לבי"ס דתי) תולדות עם ישראל בדורות האחרונים (לבי"ס דתי), יחידה ו' + ט', 1 יח"ל, 29107

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

חלק 2: נושאים נבחרים בתולדות עם ישראל בין מלחמות העולם (תרע"ח-תרצ"ט, 1918-1939)

פרק א: היישוב היהודי בארץ-ישראל והתנועה הציונית

- (4) הגושים הפוליטיים ביישוב, השקפות אידאולוגיות ומוסדות, הגוש הפועלי והגוש האזרחי, הגוש הדתי הציוני והלא ציוני, הגוש העדתי.

פרק ב: עלייה והתיישבות בארץ-ישראל

- (1) העלייה
- מניעים לעליות, הרכב העולים מן המזרח והמערב בתקופת העלייה השלישית, הרביעית והחמישית.
 - קשיים והתמודדות.
- (2) ההתיישבות
- מניעים אידאולוגיים, פריסה גאוגרפית.
 - דפוסי התיישבות: הקיבוץ, מושב עובדים, התיישבות עירונית.
 - התרומה הכלכלית והתרבותית.
- (3) התיישבות המחנה הדתי
- תנועת הפועל המזרחי והרקע להקמתה, "המרד הקדוש".
 - האידאולוגיה של הפועל המזרחי – "תורה ועבודה", מימוש האידאולוגיה בהתיישבות: המושב הדתי, הקיבוץ הדתי.
 - מנהיגי הפועל המזרחי: שח"ל (שמואל חיים לנדאו), האדמו"ר החלוץ (רבי ישעיהו שפירא).

פרק ג: יחסי ערבים-יהודים-בריטים בארץ-ישראל בין מלחמות העולם

- (4) מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט (1936-1939), המרד הערבי, ועדת פיל – מסקנות והמלצות, הצעת החלוקה, "הספר הלבן" של מקדונלד ומשמעותו.
- (5) תגובת היהודים למאורעות: הוויכוח, הבלגה מול תגובה.
- ביטחון – הקמת ה"הגנה", התפתחות כוחות מגן לגליים ובלתי לגליים, תרומתו של אורד וינגייט, הקמת האצ"ל.
 - התיישבות – מניעים אסטרטגיים, חומה ומגדל.
 - ראשית ההעפלה.

חלק 3: אירופה, צפון אפריקה, והיהודים בין שתי מלחמות העולם (תרע"ח-תרצ"ט, 1918-1939)

פרק ג: מדיניות צפון אפריקה בין המלחמות

- (1) מעמד היהודים בארצות האסלאם: אלג'יר, תוניסיה ומרוקו, בתחום המשפט, בארגון הקהילה, בחינוך ובכלכלה.
- (2) הפעילות הציונית בארצות האסלאם: אלג'יריה, תוניסיה ומרוקו.

חלק 4: השואה – מעליית הנאצים לשלטון עד סוף המלחמה (תרצ"ג-תש"ה, 1933-1945)

פרק א: המדיניות הנאצית בגרמניה (תרצ"ג-תרצ"ט, 1933-1939)

- (1) האידיאולוגיה הנאצית, יסודותיה האנטישמיים:
א. השואה לאנטישמיות המסורתית בימי-הביניים ולאנטישמיות המודרנית.
- (2) התבססות המשטר הנאצי בגרמניה.
- (3) המדיניות הנאצית כלפי יהודי גרמניה.
- (5) תגובות יהודי גרמניה למדיניות הנאצית לשלביה.

פרק ב: שלבים במלחמת העולם השנייה ובמדיניות הנאצית כלפי היהודים (תרצ"ט-תש"ה, 1939-1945)

- (1) 1941-1939
ב. מדיניות הנאצים כלפי יהודי אירופה: איגרת הבזק, תכניות לריכוז יהודים (לובלין, מדגסקר), הקמת הגטאות, הקמת מחנות עבודה.
- (2) 1945-1941
ב. שלבים בפתרון הסופי: פעולות האיינזצגרופן, בעיקר בשטחי ברה"מ – בבי יאר ופונאר, ועידת ואנזה, מחנות השמדה, חיסול הגטאות, מצעדי המוות.
- (3) גורל יהודי מזרח אירופה ומערבה.

פרק ג: העמידה היהודית

- (1) חיי יום-יום בגטאות – הקשיים וההתמודדות עם התנאים הפיזיים והרוחניים: פעולות עזרה וסעד, חינוך ותרבות (דמותו של יאנוש קורצ'אק), לימוד תורה וקיום מצוות, תיעוד, תנועות הנוער ופעילותן. דוגמאות **מגטו ורשה ומגטו לודז'.**
- (2) גילויי אמונה: קידוש השם וקידוש החיים.
- (3) ההנהגה היהודית
א. היודנראטים: הרכבם, תפקידיהם, פעולותיהם והדילמות שעמדו בפניהם בתקופה שלפני השילוחים למחנות השמדה ולאחריהם. דוגמאות מראשי היודנראטים: צירניאקוב, רומקובסקי, ד"ר אלקס ו/או אחרים.
ב. ההנהגה הרבנית, שו"ת בגטאות, דרשות הרבי מפיאסצ'נה, הרב קרליבך.
- (5) הצלת יהודים: ניסיונות הצלה של יהודים על ידי יהודים ועל ידי גויים, תכנית "אירופה", "משאיות תמורת דם".

פרק ד: מדינות ועמים (קבוצות ויחידים) לנוכח השואה

- (5) חסידי אומות העולם.

חלק 5: היישוב בארץ-ישראל והתנועה הציונית מתקופת מלחמת העולם השנייה עד הקמת המדינה (תרצ"ט-תש"ח, 1939-1948)

פרק ב: המאבק להקמת המדינה (תש"ה-תש"ז, 1945-1947)

(3) ארץ-ישראל בזירה הבין-לאומית – ועדת מוריסון-גריידי, ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית, מסקנותיה והצעותיה, העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם, ועדת אונסקופ, ההצבעה בעצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947, תגובת היישוב היהודי ותגובת הערבים.

חלק 7: בעיות יסוד במדינת ישראל בעשורים הראשונים לקיומה

פרק א:

(2) מאורעות שהסעירו את מדינת ישראל:

א. פרשת השילומים מגרמניה, פרשת קסטנר, משפט אייכמן.

פרק ב:

(1) החרם הערבי, המסתננים, פעולות תגמול, הרקע למלחמת סיני, המלחמה ותוצאותיה.

המושגים, הנושאים או האישים המחייבים לבחינה מתוך הפרקים האקסטנסיביים:

מחלק 3 פרקים א', ב': משטר טוטליטרי (לפחות שלושה מאפיינים), בולשביזם, הדיקטטורה של סטלין, תכנית נא"פ – תכנית החומש, יבסקציה, פשיזם, מוסוליני – "המצעד לרומא", הסכם המיעוטים (פולין), מפלגות יהודיות בפולין, יהדות ותרבות יהודית בפולין.
מחלק 6 פרקים א', ב': מלחמה קרה, מסך הברזל, דוקטרינת טרומן, תכנית מרשל, ברית נאט"ו, ברית ורשה, קומקון (לעומת קומינטרן), השוק האירופי המשותף, קע"ם, פליטים ערבים.

המאמרים בציונות דתית ובשואה בחוברת ובאתר האינטרנט, המשלימים את חומר הלימודים שבמיקוד, מחייבים לבחינה.

תולדות עם ישראל (לבי"ס דתי), יחידה י', 1 יח"ל, 29106

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פרק ראשון

המבחן יכלול שאלות בנושאים א-ג, מהפרקים המפורטים להלן, כפי שהם מופיעים בספרי הלימוד.

א. תקופת בית שני

- על פי הספר **החברה היהודית בימי הבית השני**, הוצאת מכון שון, ירושלים.
- פרק ח' – קץ הממלכה החשמונאית ושלטון הורדוס
עמ' 195-212 (בלי הנספחים)
- פרק י"ב – המרד הגדול ברומאים
עמ' 285-308
- פרק י"ג – כיצד התאוששה היהדות מהמשבר של חורבן הבית? הנבנתה תרבות יהודית חדשה מתוך החורבן?
עמ' 309-321
- פרק י"ד – רבן גמליאל וגיבוש המרכז ביבנה
עמ' 322-332

ב. הקהילה היהודית בימי הביניים

- על פי הספר **הקהילה היהודית בימי הביניים**, מ' בן-ששון, א' גרוסמן, הוצאת מרכז זלמן שזר, ירושלים.
- פרק א' – הקהילה בחברת ימי-הביניים
עמ' 21-32
- פרק ב' – דת, הלכה ומלכות כמקורות סמכות בחברה היהודית
עמ' 33-34
- פרק ג' – סמכות הקהילה
עמ' 46-64
- פרק ה' – מוסדות הקהילה
עמ' 111-139

ג. החסידות

- על פי הספר **גלות הכלל וגאולת הפרט**, הוצאת מכון שון, ירושלים.
- פרק ג' – בין גלות לגאולה – המשבר הרוחני של יהדות פולין בעת צמיחת החסידות.
עמ' 55 (פסקה אחרונה) - עמ' 58.
- פרק ד' – "מלוא כל הארץ כבודו" – הבשורה הדתית של החסידות
עמ' 59-76, 80-89 (בלי המקורות בעמ' 61 מקור ראשון, 66 מקור שני, 69 מקור ראשון, 71 מקור ראשון, 73 מקור ראשון)
- פרק ה' – תורת הצדיק – הבסיס להפיכת החסידות לתנועה חברתית
עמ' 90-101 (בלי המקור הראשון בעמ' 93)
- פרק ו' – כיצד התמודדה החסידות עם המשבר המשיחי?
עמ' 102-108 (בלי המקורות בעמ' 102-103, 104 מקור שני, 105 מקור ראשון, 106 מקור שני, 107 מקור שני)
- פרק ז' – תהליך צמיחת החסידות והתפתחותה
עמ' 112-116, עמ' 121-126 (בלי המקורות בעמ' 112-116)
- פרק ח' – החצר והעדה – המסגרות החברתיות-דתיות פרי יצירתה של החסידות
עמ' 130-138 (בלי המקורות בעמ' 133, 135-137)
- שים לב: ראה המשך בעמוד הבא.

פרק שני**פרק ב': מעמד היהודים במדינות השונות במחצית השנייה של המאה ה-19**

- (3) היחס ליהודים בארצות האסלאם השונות לפני מעורבות המעצמות – מעמדם המשפטי, הכלכלי והחברתי, ארגון הקהילות, החינוך. התמורות שחלו אחרי מעורבות המעצמות. יש ללמוד על שלוש המדינות: אלג'יריה, תוניסיה ומרוקו. ביטויי אנטישמיות בארצות הקולוניאליות (אלג'יריה).

פרק ג': עליית הלאומיות בעמים ובישראל

- (6) העלייה הראשונה (תרמ"ב-תרס"ג, 1881-1904), מניעי העלייה, הרכב העולים מהמזרח ומהמערב, עליית "אעלה בתמר", המושבות הראשונות, הקשיים, הברון רוטשילד ושיטת האפוטרופסות, עימותים בין "היישוב הישן" לבין "היישוב החדש", פולמוס השמיטה ופולמוס גדרה כמשקפים מאבק על אופי החיים המתהווים בארץ. העלייה הראשונה, האם ראשונה?
- (7) הרצל – רעיונותיו: במדינת היהודים, אלטנוילנד. פעולותיו: כינוס הקונגרס הציוני, הקמת התנועה הציונית. פעילותו המדינית להשגת הצירט. הישגים: תכנית באזל, אוצר התיישבות היהודים, קרן קיימת לישראל, פולמוס אוגנדה.
- (8) זרמים בתנועה הציונית: ציונות מדינית, ציונות מעשית, ציונות סינתטית, ציונות סוציאליסטית, ציונות רוחנית.
- ציונות דתית: הרקע להקמת תנועת "המזרחי": "הקול הקורא", הרב ריינס מנהיג "המזרחי" וגישתו לציונות, עמדת "המזרחי" בפולמוס אוגנדה.
- (9) המתנגדים לתנועה הציונית: הטריטוריאליסטים, החרדים, הבונדיסטים, האוטונומיסטים, הרפורמים.
- (10) התפשטות הרעיון הציוני באלג'יריה, תוניסיה ומרוקו עד הצהרת בלפור: קשיים ודרכים. פעולתו הציונית של מרקו ברוך.
- (11) העלייה השנייה (תרס"ד-תרע"ד – 1904-1914), מניעי העלייה, מאפייני העולים והשקפותיהם, עליית התימנים (יבנאלי), דת העבודה (א"ד גורדון), הקשיים בארץ, דרכי התמודדות, כיבוש העבודה, כיבוש השמירה, החייאת השפה העברית (ריב הלשונות), הקמת הקבוצה, ייסוד "אחוזה בית" (תל אביב), הרב יצחק הכהן קוק – רבם של יפו והמושבות – מסע הרבנים.

הערה כללית: כל מאמרי החובה על הציונות הדתית וכל החומר הנמצא באינטרנט כהשלמה לספרי הלימוד, הקשורים לנושאים שבמיקוד זה – מחייבים.

פרק שלישי**פרק א': היישוב היהודי בארץ-ישראל ("היישוב הישן") – אורח חיים ותמורות**

מושגים: ארבע ערי הקודש, חכם באשי, כולל, שד"רים, חלוקה, קפיטולציות, משה מונטיפיורי, "היציאה מן החומות", פתח תקווה, מקווה ישראל.

פרק ד': מלחמת העולם הראשונה והיישוב היהודי בארץ-ישראל (תרע"ד-תרע"ח, 1914-1918)

מושגים: אימפריאליזם, מרוץ החימוש, מערכת הבריתות, ארבע-עשרה הנקודות של וילסון, חוזה ורסאי, הסכם סייקס-פיקו, ניל"י, "הגדודים העבריים", הצהרת בלפור, הוועד להקלת המשבר.

תולדות עם ישראל בדורות האחרונים (לבי"ס דתי), לעולים חדשים, יחידה ו' + ט', 1 יח"ל, 029109

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

**חלק 2: נושאים נבחרים בתולדות עם ישראל בין מלחמות העולם
(תרע"ח-תרצ"ט, 1918-1939)**

פרק א: היישוב היהודי בארץ-ישראל והתנועה הציונית

(5) זיבוטינסקי והקמת ההסתדרות הציונית החדשה (הצ"ח).

פרק ב: עלייה והתיישבות בארץ-ישראל

(1) העלייה

- א. מניעים לעליות, הרכב העולים מן המזרח והמערב בתקופת העלייה השלישית, הרביעית והחמישית.
- ב. קשיים והתמודדות.

(2) ההתיישבות

- א. מניעים אידאולוגיים, פריסה גאוגרפית.
- ב. דפוסי התיישבות: הקיבוץ, מושב עובדים, התיישבות עירונית.
- ג. התרומה הכלכלית והתרבותית.

(3) התיישבות המחנה הדתי

- א. תנועת הפועל המזרחי והרקע להקמתה, "המרד הקדוש".
- ב. האידאולוגיה של הפועל המזרחי – "תורה ועבודה", מימוש האידאולוגיה בהתיישבות: המושב הדתי, הקיבוץ הדתי.
- ג. מנהיגי הפועל המזרחי: שח"ל (שמואל חיים לנדאו), האדמו"ר החלוץ (רבי ישעיהו שפירא).

פרק ג: יחסי ערבים-יהודים-בריטים בארץ-ישראל בין מלחמות העולם

(4) מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט (1936-1939), המרד הערבי, ועדת פיל – מסקנות והמלצות, הצעת החלוקה, "הספר הלבן" של מקדונלד ומשמעותו.

(5) תגובת היהודים למאורעות: הוויכוח, הבלגה מול תגובה

- א. ביטחון – הקמת ה"הגנה", התפתחות כוחות מגן לגליים ובלתי לגליים, תרומתו של אורד וינגייט, הקמת האצ"ל.
- ב. התיישבות – מניעים אסטרטגיים, חומה ומגדל.
- ג. ראשית ההעפלה.

**חלק 3: אירופה, צפון אפריקה, והיהודים בין שתי מלחמות העולם
(תרע"ח-תרצ"ט, 1918-1939)**

פרק ג: מדיניות צפון אפריקה בין המלחמות

- (1) מעמד היהודים באלג'יר, תוניסיה ומרוקו בתחום המשפט, בארגון הקהילה, בחינוך ובכלכלה.
- (2) הפעילות הציונית בארצות האסלאם: אלג'יר, תוניסיה ומרוקו.

חלק 4: השואה – מעליית הנאצים לשלטון עד סוף המלחמה (תרצ"ג-תש"ה, 1933-1945)

פרק א: המדיניות הנאצית בגרמניה (תרצ"ג-תרצ"ט, 1933-1939)

- (3) המדיניות הנאצית כלפי יהודי גרמניה.
- (5) תגובות יהודי גרמניה למדיניות הנאצית לשלביה.

פרק ב: שלבים במלחמת העולם השנייה ובמדיניות הנאצית כלפי היהודים (תרצ"ט-תש"ה, 1939-1945)

- (1) 1941-1939
- ב. מדיניות הנאצים כלפי יהודי אירופה: איגרת הבזק, תכניות לריכוז יהודים (לובלין, מדגסקר), הקמת הגטאות, הקמת מחנות עבודה.
- (3) גורל יהודי מזרח אירופה ומערבה.

פרק ג: העמידה היהודית

- (1) חיי יום-יום בגטאות – הקשיים וההתמודדות עם התנאים הפיזיים והרוחניים: פעולות עזרה וסעד, חינוך ותרבות (דמותו של יאנוש קורצ'אק), לימוד תורה וקיום מצוות, תיעוד, תנועות הנוער ופעילותן. דוגמאות **מגטו ורשה ומגטו לודז'**.
- (2) גילויי אמונה: קידוש השם וקידוש החיים.
- (3) ההנהגה היהודית
- א. היודנראטים: הרכבם, תפקידיהם, פעולותיהם והדילמות שעמדו בפניהם בתקופה שלפני השילוחים למחנות ההשמדה ולאחריהם. דוגמאות מראשי היודנראטים: צ'רניאקוב, רומקובסקי, ד"ר אלקס ו/או אחרים.
- ב. ההנהגה הרבנית, שו"ת בגטאות, דרשות הרבי מפיאסצ'נה, הרב קרליבך.
- (5) הצלת יהודים: ניסיונות הצלה של יהודים על ידי יהודים ועל ידי גויים, תכנית "אירופה", "משאיות תמורת דם".

פרק ד: מדינות ועמים (קבוצות ויחידים) לנוכח השואה

- (5) חסידי אומות העולם.

חלק 5: היישוב בארץ-ישראל והתנועה הציונית מתקופת מלחמת העולם השנייה עד הקמת המדינה (תרצ"ט-תש"ח, 1939-1948)

פרק ב: המאבק להקמת המדינה (תש"ה-תש"ז, 1945-1947)

(3) ארץ-ישראל בזירה הבין-לאומית – ועדת מוריסון-גריידי, ועדת החקירה האנגלו-אמריקנית, מסקנותיה והצעותיה, העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם, ועדת אונסקופ, ההצבעה בעצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947, תגובת היישוב היהודי ותגובת הערבים.

חלק 7: בעיות יסוד במדינת ישראל בעשורים הראשונים לקיומה

פרק א:

(2) מאורעות שהסעירו את מדינת ישראל:

א. פרשת השילומים מגרמניה, פרשת קסטנר, משפט אייכמן.

פרק ב:

(1) החרם הערבי, המסתננים, פעולות תגמול, הרקע למלחמת סיני, המלחמה ותוצאותיה.

המושגים, הנושאים או האישים המחייבים לבחינה מתוך הפרקים האקסטנסיביים:

מחלק 3 פרקים א', ב': משטר טוטליטרי (לפחות שלושה מאפיינים), בולשביזם, הדיקטטורה של סטלין, תכנית נא"פ – תכנית החומש, יבסקציה, פשיזם, מוסוליני – "המצעד לרומא", הסכם המיעוטים (פולין), מפלגות יהודיות בפולין, יהדות ותרבות יהודית בפולין.
מחלק 6 פרקים א', ב': מלחמה קרה, מסך הברזל, דוקטרינת טרומן, תכנית מרשל, ברית נאט"ו, ברית ורשה, קומקון (לעומת קומינטרן), השוק האירופי המשותף, קע"ם, פליטים ערבים.

המאמרים בציונות דתית ובשואה בחוברת ובאתר האינטרנט, המשלימים את חומר הלימודים שבמיקוד, מחייבים לבחינה.

תולדות עם ישראל (לבי"ס דתי), לעולים חדשים, יחידה י', 1 יח"ל, 029108

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פרק ראשון

הנושא: בית שני

על פי הספר החברה היהודית בימי הבית השני, הוצאת מכון שון, ירושלים.

פרק ח' – קץ הממלכה החשמונאית ושלטון הורדוס

מלכות הורדוס:

- השתלבות בעולם הרומי
- יחסו לנתיניו
- ביסוס שלטונו
- הורדוס – דמות שנויה במחלוקת

פרק י"ב – המרד הגדול ברומאים

מהלך המרד ותוצאותיו.

פרק י"ד – רבן גמליאל וגיבוש המרכז ביבנה

- רבן גמליאל – מנהיג המרכז ביבנה.
- קביעת גבולות ברורים בשאלת מיהו יהודי.
- חתימת כתבי הקודש.
- הפיכת המערכת ההלכתית לאחידה.
- עבודת אלוקים בלי מקדש – כיצד?

הנושא: הקהילה היהודית בימי הביניים

על פי הספר הקהילה היהודית בימי הביניים, הוצאת מרכז זלמן שזר, ירושלים.

פרק ראשון – הקהילה בחברת ימי הביניים

- הבעיה הדתית שבקיום היהודים בארצות האסלאם והנצרות, והפתרונות לה.

פרק שלישי – סמכות הקהילה

- קשיים והתמודדות.
- הכרעה על פי דעות הרוב.
- תקנות הקהילה.

פרק חמישי – מוסדות הקהילה

בית הכנסת, מוסדות חינוך, יעדי חינוך, מסגרות חינוכיות, חינוך יסודי, בית המדרש, הישיבה, מוסדות דין, אמצעי ענישה ואכיפה, מוסדות צדקה.

הנושא: חסידות

על פי הספר **גלות הכלל וגאולת הפרט**, הוצאת מכון שון, ירושלים.

ב. החסידות

- (1) הבעש"ט וחבורתו (פרק ג).
- (2) התורה החסידית: מלוא כל הארץ כבודו, רעיון הדבקות, עבודת ה' בגשמיות, השמחה (פרק ד).
- (3) הצדיק, המשמעות של להידבק בתלמידי חכמים, הצדיק כצינור מקשר (פרק ה).
- (4) גאולת הפרט בחסידות בניגוד לגאולה ההיסטורית (פרק ו).
- (5) הגורמים שתרמו להפיכת החסידות לתנועת המונים (המענה שנתנה לשבר החברתי והרוחני) (פרק ז).
- (6) החצר והעדה החסידית לעומת הקהילה, הצדיק לעומת הרב (פרק ח).

הערה כללית: כל החומר שהוגדר בסילבוס ונשלח לבתי הספר כחומר אקסטנסיבי, אינו מחייב לבחינה.

פרק שני**פרק ב': מעמד היהודים במדינות השונות במחצית השנייה של המאה ה-19**

- (3) היחס ליהודים בארצות האסלאם השונות לפני מעורבות המעצמות – מעמד המשפטי, הכלכלי והחברתי, ארגון הקהילות, החינוך. התמורות שחלו אחרי מעורבות המעצמות. יש ללמוד על שלוש המדינות: אלג'יריה, תוניסיה ומרוקו. ביטויי אנטישמיות בארצות הקולוניאליות (אלג'יריה).

פרק ג': עליית הלאומיות בעמים ובישראל

- (6) העלייה הראשונה (תרמ"ב-תרס"ג, 1881-1904), מניעי העלייה, הרכב העולים מהמזרח ומהמערב, עליית "אעלה בתמר", המושבות הראשונות, הקשיים, הברון רוטשילד ושיטת האפוטרופסות, עימותים בין "היישוב הישן" לבין "היישוב החדש", פולמוס השמיטה ופולמוס גדרה כמשקפים מאבק על אופי החיים המתהווים בארץ. העלייה הראשונה, האם ראשונה?
- (7) הרצל – רעיונותיו: במדינת היהודים, אלטנוילנד. פעולותיו: כינוס הקונגרס הציוני, הקמת התנועה הציונית. פעילות המדינית להשגת הצירטר. הישגים: תכנית באזל, אוצר התיישבות היהודים, קרן קיימת לישראל, פולמוס אוגנדה.
- (8) זרמים בתנועה הציונית: ציונות מדינית, ציונות מעשית, ציונות סינתטית, ציונות סוציאליסטית, ציונות רוחנית.
- ציונות דתית: הרקע להקמת תנועת "המזרחי": "הקול הקורא", הרב ריינס מנהיג "המזרחי" וגישתו לציונות, עמדת "המזרחי" בפולמוס אוגנדה.
- (9) המתנגדים לתנועה הציונית: הטריטוריאליסטים, החרדים, הבונדיסטים, האוטונומיסטים, הרפורמים.
- (10) התפשטות הרעיון הציוני באלג'יריה, תוניסיה ומרוקו עד הצהרת בלפור: קשיים ודרכים. פעולתו הציונית של מרקו ברוך.
- (11) העלייה השנייה (תרס"ד-תרע"ד – 1904-1914), מניעי העלייה, מאפייני העולים והשקפותיהם, עליית התימנים (יבנאלי), דת העבודה (א"ד גורדון), הקשיים בארץ, דרכי התמודדות, כיבוש העבודה, כיבוש השמירה, החייאת השפה העברית (ריב הלשונות), הקמת הקבוצה, ייסוד "אחוזת בית" (תל אביב), הרב יצחק הכהן קוק – רבם של יפו והמושבות – מסע הרבנים.

הערה כללית: כל מאמרי החובה על הציונות הדתית וכל החומר הנמצא באינטרנט כהשלמה לספרי הלימוד,

הקשורים לנושאים שבמיקוד זה – מחייבים.

פרק שלישי

פרק א': היישוב היהודי בארץ-ישראל ("היישוב הישן") – אורח חיים ותמורות

מושגים: ארבע ערי הקודש, חכם באשי, כולל, שד"רים, חלוקה, קפיטולציות, משה מונטיפיורי, "היציאה מן החומות", פתח תקווה, מקווה ישראל.

פרק ד': מלחמת העולם הראשונה והיישוב היהודי בארץ-ישראל (תרע"ד-תרע"ח, 1914-1918)

מושגים: אימפריאליזם, מרוץ החימוש, מערכת הבריתות, ארבע-עשרה הנקודות של וילסון, חוזה ורסאי, הסכם סייקס-פיקו, ניל"י, "הגדודים העבריים", הצהרת בלפור, הוועד להקלת המשבר.